

Vidéki levél.

Vadászerdőn, 1886. évi június hó 1-jén.

Tekintetes Szerkesztőség! Nem tudom jó szolgálatot tesz-e, midőn a vidéki levelezők sorába való lépésem alkalomával működésemet kedvezőtlen hírek regisztrálásával kezdem meg. De elvégre is csak igazságon alapuló tényekkel állok elé s nincs okom a „Szólj igazat betörök a fejed“ közmondás rám való alkalmazásától félnem.

Az ideai abnormis időjárásnak az erdőmülés terén való káros következményei azok, melyekről a Tekintetes Szerkesztőség becses engedelmével röviden szólni akarok s melyek, azt hiszem, szakközönségünk részéről a figyelmet megérdemlik.

A hosszú tél késleltette a vegetáció fejlődését, megakadályozta az erdősitési munkálatok idején való megkezdését. A hirtelen beállott nagy meleg kipótolni igyekezvén az elmulasztottakat, szinte rohamosan készítette a növénytenyészet fejlődését annyira, hogy május 1-je már teljes pompájában találta a természetet. Ekkor ismét megváltozott az időjárás. Borongós, hideg idő következett be, úgy hogy május 2-án a napi közép hőmérsék $+ 10.73^0$ C-ra szállott alá s az ezután következő napokon a mindig alább s alább szállott hőmérsék sajnos, indokolt félelmet okozott az erdő és mezőgazdáknak egyaránt.

Május 7-én reggeli 7 órakor a hőmérő $+ 5$, délután 2 órakor $+ 6$ s este 9 órakor már $+ 2^0$ -ot mutatott. A felhők az égboltozatról mind eltűntek, szélsend következett be s csillagok milliárdjainak rám nézve ezuttal szomorú ragyogása mellett, téli kabátban lestem a hőmérő higanyoszlopának nagy jelentőségű mozgását. 9 és $1\frac{1}{2}$ órakor fél fokkal, 10 órakor ismét fél fokkal szállott alább. Ekkor tehát már csak 1^0 meleg volt, elég arra, hogy az erdőőri szakiskolának napi fáradságuk után boldog álomban pihenő növendékeit fellármázzam s egyesült erővel lássak hozzá a növénykertben ültetett fák s kényesebb cserjéknek a fagytól való mentéséhez.

Nem telik fél órába s telepünk az összegyűjtött zsákok, lepedők, pokróczok s felesleges (?) ágytakarók sokaságába pólyázott fáktól s cserjéktől a csillagok fényénél, — különben sötét ébjen, — kísértetek tanyája gyanánt tűnjék fel.

A hőmérő éjfélkor már a fagypontra állott, s ekkor, mint a ki munkáját jól végezte, lefeküdtem.

Másnap reggel, tehát május hó 8-án szorongó kebellet mentünk a szabadba. Reggeli 4 órakor a hőmérő még -1.5° -ot, 7 órakor már $+1.5^{\circ}$ -ot mutatott. Sűrű köd ereszkedett alá; a fagy hatása még nem volt észlelhető, de bekövetkezett a mitől legjobban féltünk. A köd mindinkább oszladozott, a nap sugarai rést ütve, betolakodtak s csakhamar teljes verőfényvel győzedelmeskedtek rajta, hogy megkezdjék a növényzet dermedt hajtásain s levelein romboló munkájukat.

A letakart fákat úgy hagytam mindaddig, a míg a növényzetről a dér eltűnt s csak dél felé vétettem le teljesen a takarót, mely alatt a fák legnagyobb része a fagy hatásától ment volt. Csupán a *Quercus fastigiata* egyes hajtásai s a *Salisburna adiantifolia* csúcshajtása szenvedett kissé. Nem úgy a szabadban. A fiatal tölgyesek új hajtásai, levelei teljesen le lettek perzselve. A lábas erdőben is, különösen az észak felé fekvő széleken s gyengébb zárlatnál a fagy után 3 nap múlva igen észrevehető volt a fagy hatása a tölgyeken. Az itt uralkodó mocsártölgy ekkor már elvirágozott s a fagy már fejlődésében találta a gyümölcsöt, mi által az ideai makktermésben jelentékeny kárt okozott. Az itt előforduló késői tölgy kárt nem szenvedett, a mely körülmény a makknak ezen tölgyekről erdősítési szempontból való gyűjtését nagyon indokoltá teszi. A kőris, juhar szintén szenvedett, míg a szil teljesen ment maradt a fagy hatásától. Ez utóbbinak gyümölcse már érni kezdett.

A csemetekertekben a kárt eleintén nagyobbnak hittem, mint a milyen tényleg volt. Az ősszel vetett makk már áprilisban igen szépen kikelt s a csemeték levelein a fenti fagy hatása nagyon meglátszott, most azonban ennek semmi nyoma s a csemeték igen szép fejlődésben állanak. A buzavetésben levő tölgycsemeték semmit sem szenvedtek, mert teljesen védett állapotban voltak.

A fagy okozta kár nem nagy, de a fiatalosok növekedésében mégis visszaesést okozott.

Teljes megnyugvással, sőt örömmel néztünk az ezután bekövetkezett meleg időjárás elé, távol attól a gondolattól, hogy még ez is kárt okozhatna. S ime május hó 11-ke óta, a midőn a csapadék 24 óra alatt csak 6 mm-t tett ki, nemcsak hogy eső nem esett, hanem oly hőség uralkodik, mely május havában teljesen szokatlan s mely a kánikulának sem válnék nagy szégyenére. Május hó 10-től juniushó 1-ig a naponként délután 2 órakor leolvasott hőmérsék minimuma 17.2, maximuma pedig 33° C. volt árnyékban. Május hó utolsó hetében a délutáni hőmérsék árnyékban 31.5 és 33° C. közt váltakozott. Ily hőség mellett, midőn már 4-ik hete egy csöpp eső sem esik, hasztalan minden erőlködés, hogy az április s részben május havában nagy területen vetett s átlag 86⁰/₀-al csirázott fekete- és erdei fenyővetés jókora részének megmentésére gondolni lehetne.

Az április közepe táján történt vetésben, mely tehát még a bekövetkezett hőség előtt kelt ki, s melynek sorközei a Mokry-féle kapáló ekével megkapáltattak, eddigelé, annak daczára, hogy nem öntöztetett, kár nem történt. Azon vetések azonban, melyeknél a fiatal csemeték még nem fejlődtek ki teljesen, a hol a túlévelek még a mag hüvelyébe zárják s a sorközök kapálása még lehetséges nem volt, a tartós rekkenő hőség folytán nagynbbára elszáradtak. Néhány táblán próbát tettem az öntözéssel. Nem használt. A nappali hőség folytán a föld a vetősorok irányában 1—2 ujnyi szélességben úgy repedt meg, hogy a csemeték gyökerei a földtől szétválasztatván, mihamarább kiszáradtak. A kár már most is jelentékeny, s e sorok irásakor esőre igen kevés a reményünk, pedig még két napi szárazság s a kár tetemesen fog fokozódni. Sokkal nagyobb a kár az erdei, mint a fekete fenyő vetésben.

Általában ittlétem rövid ideje alatt tapasztaltam, hogy a fenyőfélék magvait április elején jól megművelt földbe kell vetni s a sorközöket úgy kapálni, hogy a fenyősorok töltögetve legyenek, a mi a Mokry-féle kapáló ekével igen könnyen s olcsón eszközölhető. Erről egyébiránt a Tekintetes Szerkesztőség becses engedelmével más alkalommal leszek bátor nézeteimet kifejteni.

Hogy jelen soraimat örvendetes hirrel zárjam be, nem mulaszthatom el felemlíteni, hogy csemetekertjeinkben a mintegy 6 holdas őszi makkvetés 30 *cm*-es sorokban, igen szépen sikerült, s a méltó számban rendelkezésre álló csemeték a többször említett kapáló ekével való kapálás folytán, nem remélt fejlettséget mutatnak.

A Tekintetes Szerkesztőségnek alázatos szolgálja

Vadas Jenő.

V a d á s z a t i t á r c z a.

A gödöllői uradalomban évenként tartatni szokott körvadászatok, egyikén a télen magam is részt vevém egy érdekes esetnek voltam szemtanuja, a melyet a vadászat különbeni eredményének talán unalmas részletezése helyett a következőkben közölni érdemesnek tartok.

A vadászat napjának reggelén a láthatárt meglehetősen sűrű köd borítá, addig is tehát míg az eloszlik, a gyülekező hely, a szent-királyi erdészi lak közelében fekvő fiatalosokban két hajtás rendeztetett nyulakra és fácánkakasokra. E hajtások egyikében a hajtók egy fogolymadarat konczolgotó ölyvet (*Falco palumbarius*) vertek fel, mely zsákmányával, egyenesen a lövővonal felé tartott, a hol is az egyik vadász által szárnyon lövetvén, a lövővonalon túl a cseprentésbe esett; ezalatt azonban ugyancsak e vadászra egy nyul is jött, mely hátsó részén megsebeztenvén ugyanazon cseprentésbe igyekezett menekülni, a hova az ölyv esett. A hajtásnak ezután nem sokára vége lett, s az illető vadász figyelmezteti az arra kijövő hajtókat, hogy melyik irányban keressék az általa elejtett ölyvet és nyulat. A hajtók ezekre csakhamar rá is akadtak, de minő csodálat lepett meg bennünket, a midőn a hajtók által a helyszínére hivattunk! A szárnyatört ölyv ugyanis elereszté az elragadott foglyot, s a helyett, hogy